

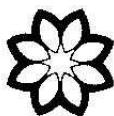
به نام خدا

«جعبه عکاسی»

مقالات، یادداشت‌ها، نقدها، جستارها، گفت‌وگوها و گزارش‌ها

محمدحسین نیکوپور

این کتاب با حمایت
سازمان فرهنگی، اجتماعی و ورزشی شهرداری شیراز منتشر شده است.



شهر شهردار شیراز
سازمان فرهنگی، اجتماعی و ورزشی

۱۴۰۰

انتشارات فرهنگستان ادب

سرشناسه	: نیکوپور، محمدحسین، ۱۳۵۶-
عنوان و نام پدیدآور	: جعبه عکاسی؛ مقالات، یادداشت‌ها، نقدها، جستارها، گفت‌وگوها و گزارش‌ها/ محمدحسین نیکوپور.
مشخصات نشر	: شیراز: فرهنگستان ادب، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۱۶۰ ص؛ ۲۱×۱۴ س.م.
شابک	: 978-622-7618-46-4
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: کتاب حاضر با حمایت سازمان فرهنگی، اجتماعی و ورزشی شهرداری شیراز منتشر شده است.
یادداشت	: کتابنامه به صورت زیرنویس.
یادداشت	: نمایه.
عنوان دیگر	: مقالات، یادداشت‌ها، نقدها، جستارها، گفت‌وگوها و گزارش‌ها.
موضوع	: نیکوپور، محمدحسین، ۱۳۵۶-
موضوع	: عکاسان -- ایران -- مصاحبه‌ها
موضوع	: Photographers -- Iran -- Interviews
موضوع	: عکاسی -- ایران -- مقاله‌ها و خطابه‌ها
موضوع	: Photography -- Iran -- Addresses, essays, lectures
موضوع	: مقاله‌های فارسی -- قرن ۱۴
موضوع	: Persian essays -- 20th century
موضوع	: عکاسی -- ایران -- شیراز
موضوع	: Photography -- Iran -- Shiraz
شناسه افزوده	: سازمان فرهنگی اجتماعی شهرداری شیراز
رده بندی کنگره	: TR۱۴۰
رده بندی دیویی	: ۷۷۰/۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۴۶۰۰۱۷
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیپا



شیراز خیابان زند- پاساژ فرجادیان طبقه اول پلاک ۱۸۰- کدپستی: ۷۵۵۴۳- ۷۱۳۵۶

شماره تلفن: ۰۹۱۷۰۸۸۳۳۹۳-

Email: Farhangestanecadab@gmail.com

جعبه عکاسی (مقالات، یادداشت‌ها، نقدها، جستارها، گفت‌وگوها و گزارش‌ها)

محمدحسین نیکوپور

نوبت و سال چاپ: اول ۱۴۰۰ / شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۶۱۸-۴۶-۴

صفحه آرا: اطلس دهقانی

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
مقدمه.....	۱۱
نقد.....	۱۳
«تصاویری بازتر از کادر بسته حقیقت».....	۱۳
«سقوط آدمیان».....	۱۷
«غیرمنتظره را تنها در خیابان می‌یابید».....	۱۸
تاثیر مکتب نیویورک بر جریان عکاسی.....	۱۹
آشکاری پدیده دوانو.....	۲۱
رودرو با رویدادهای زندگی بشر.....	۲۳
مقاله‌ها.....	۲۵
«فتوکینا؛ یعنی عکاسی».....	۲۵
«باید به عکس اندیشید».....	۲۹
«آنچه عکس را جهانی می‌سازد».....	۳۱
«از خویشتن فریاد».....	۳۳
«تلخ و شیرین چون عکس».....	۳۶
«اصل پسماند عکسی که جنجال آفرید».....	۳۸
«دستکاری عکس؛ دست درازی به انسانیت».....	۴۰
«زنده باد خبرنگاری به شیوه عکس».....	۴۲

- ۴۴..... «مدرسه باهاوس و عکاسی»
- ۴۶..... «نوشتن از عکس یا عکس از نوشتن»
- ۴۹..... «تئاتر و عکاسی؛ درام و زمان در حبس هم»
- ۵۱..... «عکاسی؛ روزگار سپری شده مردم سالخورده»
- ۵۵..... «عکاسی خبری؛ خیلی دور، خیلی نزدیک»
- ۵۸..... «عکس در مقام عینیت؛ شعر در مقام ذهنیت دنیای فرامردن امروز»
- ۶۰..... «عکس‌ها همچنان سفر می‌کنند و به دیدار مخاطب می‌آیند»
- ۶۴..... «آدم‌های نیویورک در ایران»
- ۶۷..... «دوربین عکاسی ابزار لوکس نیست»
- ۷۰..... «گسترده‌ی نامحدود عکاسی نیازمند کسب تجربه است»
- ۷۵..... «داستان شیشه‌هایی که خُش دیده و ابزارهای خاک خورده»
- ۸۰..... «شکار لحظه‌ها بر دیوار نقش بست»
- ۸۷..... **نقد کتاب**
- ۸۷..... یادداشتی بر «کتاب کودکی»؛ عکاسی هنر آشوب است
- ۹۱..... **یادداشت‌های پراکنده**
- ۹۱..... «تفاوت‌های بنیادین عکاسی فتوشیمی و دیجیتال»
- ۹۴..... «تشکل عکاسان و تصویربرداران خبری ضرورتی برای ترغیب فضای فرهنگی استان فارس»
- ۹۵..... «من؛ عبدالرحمن اسماعیل، عکاس جنگ هستم!»
- ۹۸..... «نشر اکاذیب به عکس»
- ۱۰۰..... «عکاسی؛ نسخه‌برداری نیست!»
- ۱۰۲..... «عکاسی مُرد؛ زنده باد عکاسی»
- ۱۰۵..... «۲۰۱۵؛ سال عکس‌های خشمگین»
- ۱۰۶..... «تکرار و بازنشر تصویر خشونت»
- «جایگاه جشنواره عکس «شیراز امروز» پس از برگزاری ۵ دوره در میان عکاسان و جامعه عکاسی ایران کجاست؟»
- ۱۰۸.....
- ۱۱۰..... «کسری از نانه در ثبت عکس کافیزست، بجنیم که فرصت از کف نرود»
- ۱۱۲..... «فراموشی تاریخ عکاسی جنوب در شیراز»
- ۱۱۵..... «دوربین من حقیقت را ثبت می‌کند»
- ۱۱۵..... «فراتر از لحظه»

مقدمه

نوشتن از هنر عکاسی در قالب نقد، یادداشت، گپ و گفت، گزارش و شاید هم خاطره در سال‌هایی که روزنامه‌نگاری پیشه کردم از حوزه‌هایی بود که همواره آن را از سر اختیار و نه جبر رسانه‌ای انجام دادم و به این باور دارم که عکاسی و رای همه فراز و نشیب‌هایی که در درازای تاریخ پیموده همچنان نمونه‌ای از ابزاری است که همچنان نقشی آزادی‌خواهانه داشته و انسان‌ها نمی‌توانند آن را فراموش کنند.

در گردآوری این کتاب افزون بر اینکه «شاهد عینی» بودن از اهدافی است که دنبال کردم خواستم ادای دینی کرده باشم به عکاسی شیراز که مهجور مانده است و با وجود توانمندی‌های بسیار از جمله انجمن عکس آن که پیشینه‌ای بلند داشته و در دوره‌ای درخشان قرار داشته یا چهره‌هایی که در عکاسی ایران خوش درخشیدند، کمتر مورد توجه قرار گرفته است.

به قول «دیوید بیت» در کتاب «مفاهیم عکاسی» آنجا که می‌گوید «هدف مستندسازی تبدیل بیننده به یک «شاهد عینی» است. بیننده می‌تواند با نگاه و با دیدگان خود در آنچه عکاس دیده سهیم شود؛ ادعایی که بر این باور استوار

است که آنچه می‌بینیم، همان چیزی است که عکاس پیش از آن دیده است» نگارنده نیز افزون بر روزنامه‌نگاری تلاش کردم شاهد عینی بر رویدادهای پیرامون هنر عکاسی باشم.

نام کتاب از تصویری است که در گذشته از دوربین به عنوان «جعبه عکاسی» وجود داشت الهام گرفته شده زیرا هم کنایه‌ایست به جعبه‌ای که در رتوش کاران عکس به شیوه سنتی در عکاس‌خانه‌ها انجام می‌دادند و چهره‌ها را بزرگ می‌کردند و ایهامی است برگرفته از شکل دوربین که جعبه‌ای حاوی تصاویری است که برای ماندن در حافظه تاریخ به ثبت می‌رسند.

این کتاب حاصل دست‌کم ۲۰ سال کار رسانه‌ای نگارنده است که حتی آنگاه که در کسوت عکاس خبری بودم نخستین نوشته‌هایم پیرامون عکاسی است و همواره خود را وام‌دار عکاسی خبری می‌دانم بنابراین هرگاه رویدادی در پیوند با عکس بوده آن را مورد توجه قرار دادم تا برای آیندگان بماند.

ناگفته نماند که ممکن است خواننده در این اثر یادداشت‌های پراکنده‌ای را بخواند که به فراخور موضوع دارای تازگی نباشد اما توالی نوشتارها نیازمند قرار گرفتن در این کتاب بود.

در پایان مایلم این کتاب را پیش‌کش همه آن‌هایی کنم که در سال‌ها حضور در رسانه‌ها آمدند و ماندند و برخی از سر ناچاری یا شاید خستگی عطای رسانه را به لقایش بخشیدند.